222367 ـ هاللالاپ بېرىش نىكاسى قانداق بولىدۇ؟ دېگەن مەسىلە توغرىسىدا

سۇئال

هاللالاپ بېرىش نىكاسى دېگەن نېمە؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

تەپسىلى جاۋاپ

بىرىنچى: ئەر ئايالىنى ئىككى قېتىم تالاق قىلغان بولسا ئۇنىڭ ئايالى بىلەن يېنىشىۋېلىشى ئۈچۈن كەڭرىچىلىك يارىتىپ بېرىش "رەجئى تالاق" دەپ ئاتىلىدۇ. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: الطَّلَاقُ مَرَّتَانِ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَانٍ تەرجىمىسى: «(قايتا يارىشىشقا بولىدىغان) تالاق ئىككى قېتىمدۇر، ئۇنىڭدىن كېيىن (خوتۇنىنى) چىرايلىقچە تۇتۇش ياكى ياخشىلىق بىلەن (زۇلۇم قىلماي، يامان گەپنى قىلماي، كىشىلەرنى ئۇنىڭدىن يىراقلاشتۇرماي) قويۇۋېتىش لازىم » [سۈرە بەقەرە 229-ئايەت].

ئەگەر ئايالىنى ئۈچ قېتىم تالاق قىلغان بولسا، ئۇ ئايال ئېرىگە ھارام بولىدۇ، ئۇ ئايال بىلەن قايتىدىن تويلۇق ئېلىپ ۋە يېڭىدىن نىكاھ قىلىپمۇ ياراشقىلى بولمايدۇ. پەقەت ئۇ ئايال باشقا بىر ئەر بىلەن ئۆز رىغبىتى بىلەن ھەقىقى توي قىلىپ ئاندىن ئەر ئۇ ئايال بىلەن كىلىشەلمەي (ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن) تالاق قىلىۋەتكەن ياكى ئۆلۈپ كەتكەن بولسا، ئىددىتى توشقاندىن كېيىن بۇرۇنقى ئېرى بىلەن يېڭىدىن نىكاھ قىلىپ ۋە مېھرى ئېلىپ ياراشسا بولىدۇ. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجاً غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ تەرجىمىسى: « ئەگەر (ئەر) ئۇنى (يەنى خوتۇنىنى) (ئۈچىنچى قېتىم) تالاق قىلسا، (خوتۇن) باشقا ئەرگە تەگمىگۈچە ئۇنىڭغا دۇرۇس بولمايدۇ. كېيىنكى ئەر ئۇنى تالاق قىلغاندىن كېيىن (ئىددىتىنى توشقۇزۇپ)، بۇرۇنقى ئەر بىلەن قايتا ياراشسا، ئۇلارغا ھېچ گۇناھ بولمايدۇ. ئەگەر ئۇلار ئاللاھنىڭ بەلگىلىمىلىرىگە رىئايە قىلالايدىغانلىقىنى (يەنى قايتا ياراشقاندىن كېيىن ياخشى ئۆتەلەيدىغانلىقىنى) تەسەۋۋۇر قىلسا، بۇ ئاللاھنىڭ بەلگىلىمىلىرىدۇركى، ئاللاھ ئۇنى بىلىدىغان (يەنى ئىشىنىڭ ئاقىۋىتىگە پەمى يېتىدىغان) قەۋم ئۈچۈن بايان قىلىدۇ» [سۈرە بەقەرە 230-ئايەت].

ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھادىن بايان قىلىنغان ھەدىستە: رىپائە قۇرەزىي بىر ئايال بىلەن توي قىلىپ ئاندىن ئۇ ئايالىنى ئۈچ تالاق قىلىۋەتكەن، ئۇ ئايال باشقا بىر ئەر بىلەن توي قىلغان، بۇ ئايال پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىغا كېلىپ يېڭى توي قىلغان ئېرىنىڭ ئۆزى بىلەن جىنسى مۇناسىۋىتى قىلالمايدىغانلىقىنى ئېيتقاندا، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۇ ئايالنىڭ بۇرۇنقى ئېرى رىپائە بىلەن يېنىشىۋالغۇسى بار ئىكەنلىكىنى چۈشىنىپ، ئۇ ئايالغا: «ياق، سىز ئۇ ئەرنىڭ ۋە ئۇ ئەر سىزنىڭ تېتىمغۇچە بولمايدۇ (يەنى سىز بىلەن جىنسى مۇناسىۋىتى قىلمۇغىچە بولمايدۇ)» دېگەن. [بۇخارى رىۋايىتى 5011-ھەدىس.

مؤسلم رىۋايىتى1433-ھەدىس].

ئۇچ تالاق قىلىنغان ياكى باشقا تالاق قىلىنغان ئايالالارنىڭ "ھاللاپ بېرىش" نىكاسى ئارقىلىق ئۆزىنىڭ ئەسلىدىكى ئېرىگە قايتىۋېلىش ئۈچۈن ئاللاھنىڭ شەرىئىتىگە ھىلە- مىكر قىلىشى توغرا بولمايدۇ، "ھاللاپ بېرىش " نىكاسى بىر قانچە تۈرلۈك بولۇپ:

1-تالاق قىلغۇچى ئەر ياكى تالاق قىلىنغان ئايال ياكى ئايالنىڭ ۋەلىلىرى بىر ئەرنى بىر كېچىلىك ئىجارىگە ئېلىپ: ئۇنىڭغا تالاق قىلىنغان ئايالنى نىكاھلاپ قويىدىغان، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولىدىغان ئاندىن تالاق قىلىۋېتىدىغانلىقىنى، بۇنىڭ ئۈچۈن مەلۇم مىقداردا مال بېرىدىغانلىقىنى شەرت قىلىشتىن ئىبارەتتۇر.

2-مەلۇم بىر ئەر كىشى تالاق قىلىنغان ئايال بىلەن ھېچ نەرسىگە كېلىشمەي توي قىلىدۇ، ئاندىن تالاق قىلىدۇ، ئۇ كىشىنىڭ توي قىلىشتىكى مەقسىدى: ئۇ ئايالنى دەسلەپتىكى ئېرىگە ھالال قىلىپ بېرىشتۇر.

"ھاللاپ بېرىش" نىكاسى ھارام ۋە بۇزۇق ئەقىدىدۇر. بۇنداق قىلغان كىشى ئاللاھنىڭ لەنىتىگە ھەقلىق بولىدۇ. بۇ توغرىدا بايان قىلىنغان ھەدىستە: ئابدۇللاھ ئىبنى مەسئۇد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: «پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھالال قىلىپ بەرگۈچىگە ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن ھاللاپ بېرىلگەن كىشىگە لەنەت قىلدى». [تىرمىزى سەھىھ دەپ 1120-نومۇرلۇق ھەدىستە رىۋايەت قىلغان. نىسائى رىۋايىتى 3416-ھەدىس].

ھاپىز ئىبنى ھەجەر رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: بۇ ھەدىس بۇخارىنىڭ شەرتىگە چۈشكەنلىكى ئۈچۈن ئىبنى قەتتان ۋە ئىبنى دەقىيقىل ئىيد سەھىھ دېگەن". "تەلخىسىل ھەبىير" 3-توم 372-بەت.

ئىبنى قەييىم رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئۇ ئىككىسىگە لەنەت قىلىشى، ئاللاھ تائالادىن ئۇ ئىككىسىگە لەنەت قىلغانلىق خەۋىرى كەلگەنلىك ياكى ئۇ ئىككىسىگە لەنەت قىلىپ دۇئا قىلغانلىقىدۇر. بۇ ئۇنداق قىلىشنىڭ ھارام ئىكەنلىكىنى ۋە چوڭ گۇناھتىن ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ". ['زادىل مىئاد، پى ھەدىي خەيرىل ئىباد" 5-توم 672-بەت].

ئۇقبە ئىبنى ئامىر رەھىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «سىلەرگە ئاريەتكە ئېلىنغان تېكىدىن خەۋەر بېرەيمۇ؟» دېگەندە، ساھابىلار: بولىدۇ، خەۋەر بەرسىلە ئى ئاللاھنىڭ رەسۇلى! دېيىشتى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «ئۇ ئۈچ تالاق قىلىنغان ئايالنى ئېرىگە ھالال قىلىپ بەرگۈچىدۇر. ئاللاھ تائالا ھاللاپ بەرگۈچى ۋە ھاللاپ بېرىلگۈچى ھەر ئىككىلىسىگە لەنەت قىلدى». [ئىبنى ماجە رىۋايىتى 1936-ھەدىس. شەيخ ئەلبانى سەھىھ دەپ، ئىبنى ماجەنىڭ سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمىدا كەلتۈرگەن].

بۇ ھەدىس ھاللاپ بېرىش نىكاسىنىڭ ھارام ئىكەنلىكى، چوڭ گۇناھ ئىكەنلىكىنى شۇنداقلا بۇنداق قىلىش بىلەنمۇ توغرا بولمايدىغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ.

"پىقهى توپلاملىرى" 10-توم 256-257-بەتتە مۇنداق كەلگەن: "مالىكى، شاپىئى، ھەنبەلى مەزھەپ ئالىملىرى ۋە ھەنەپى مەزھىدىن ئىمام ئەبۇ يۈسۈپ قاتارلىق كۆپچىلىك ئالىملار: يۇقىرىدا بايان قىلىنغان ئىككى ھەدىسكە ئاساسەن بۇ تۈردىكى نىكاھنىڭ توغرا ئەمەس ئىكەنلىكىنى ئوچۇق بايان قىلدى، چۈنكى ھاياللاپ بېرىش شەرتى بىلەن نىكاھ قىلىش دېگەن ھۆكۈمدە ۋاقىتلىق نىكاھنىڭ مەنىسىدە بولىدۇ، نىكاھدا ۋاقىتنى شەرت قىلىش نىكاھنى بۇزىدۇ، نىكاھ بۇزۇلىدىكەن، ئۇنىڭ بىلەن ھاياللىق بولمايدۇ. بۇ قاراش ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان: «ئاللاھ بىلەن قەسەم! ئەگەر مېنىڭ يېنىمغا ھاياللاپ بەرگۈچى بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن ھاياللاپ بېرىلگۈچى كەلتۈرۈلسە، ئۇ ئىككىسىنى چالما-كىسەك قىلاتتىم» دېگەن بۇ سۆز كۈچلاندۇرىدۇ.

شەيخ ئابدۇلئەزىز ئىبنى باز رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "بۇ ئەڭ قەبىھ باتىل، چوڭ بۇزۇقچىلىق، بۇ ئەمەلىيەتتە زىنا قىلغانلىق، چۈنكى ئۇ ئىنسان ئۇ ئايالنى ھەقىقى ئايالى قىلىش، ئىپپىتىنى ساقلاش، ئۆز يېنىدا پاك ھالەتتە قىلىش، ئۇنىڭ پەرزەنتلىك بولۇش مەقسىتىدە توي قىلمىدى، پەقەت ئۇ ئايالنى ئۆزىدىن بۇرۇنقى ئېرىگە ھاياللاپ بېرىش ئۈچۈن بىر قېتىم بىرگە بولۇشقا ئارىيەت ئېلىنغان تېكىدەك كەلدى، ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇ ئايالدىن ئايرىلىدۇ، بۇنىڭ بىلەن نىكاسى تۈگەيدۇ، مانا بۇ باشقىلارغا ھاياللاپ بەرگۈچىدۇر، بۇنداق نىكاھ باتىل، توغرا بولمايدۇ. بۇ شەرئى نىكاھ بولمايدۇ، بۇ مەقسەت بىلەن قىلىنغان نىكاھ ئارقىلىق ئۇ ئايال ئۆزىنىڭ ئىلگىرىكى ئېرىگە ھالال بولمايدۇ، چۈنكى بۇ ھەقىقى توي قىلىش ئەمەس. ئاللاھ تائالا قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دېگەن: حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ تەرجىمىسى: « ئەگەر (ئەر) ئۇنى (يەنى خوتۇننى) (ئۈچىنچى قېتىم) تالاق قىلسا، (خوتۇن) باشقا ئەرگە تەگمىگۈچە ئۇنىڭغا دۇرۇس بولمايدۇ». بۇ ئارىيەتكە ئېلىنغان تېكە بولۇپ، شەرئى نىكاھ ئەمەس، بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال ئىلگىرىكى ئېرىگە ھالال بولمايدۇ". ["شەيخ ئىبنى باز پەتۋالىرى"20-توم 277-278-بەتلەر].

ھاياللاپ بېرىش نىكاسىنىڭ ھارام ۋە بۇزۇق ئىكەنلىكىدە، نىكاھ ئەقدىسى قىلىدىغان ۋاقىتتا ھاياللاپ بېرىشنى دېيىشسۇن ياكى ئەقدە قىلغاندا ئۇنى دېيىشمەي ئىتتىپاق كەلگەن بولسۇن ياكى ئىككىنچى ئەپ ھېچ كىشى بىلەن شەرت قىلمىغان بولسۇن ۋە ئىتتىپاقلاشمىغان بولسۇن بۇنىڭ ئارىسىدا ھېچ پەرق يوق، بۇنىڭ ھەممىسى ھارام بولغان ھاياللاپ بېرىش نىكاسىدۇر.

ئىبنى قەييىم رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "مەدىنە ئەھلى، ھەدىس ئەھلى ۋە ئۇلارنىڭ پەقىھلىرىنىڭ ئارىسىدا: ئەقدىدە ھاياللاپ بېرىشنى سۆزىنى شەرت قىلىش ياكى مەخپى تۇتۇشنىڭ ئارىسىدا پەرق يوق، مەقسىدى شۇ بولىدىكەن: ئۇلارنىڭ قارىشى ئەقدىدە مەقسەت ئېتىبارغا ئېلىنىدۇ، ئەمەلەر نىيەت بىلەن بولىدۇ، ئىككى ئەقدە قىلغۇچى مەخپى قىلغان شەرتمۇ ئالىملارنىڭ نەزىرىدە ئاغزاكى دېگەن شەرتكە ئوخشاشتۇر. لەۋزىنىڭ ئۆز ئەينى ئىرادە قىلىنمايدۇ بەلكى ئۇنى ئىپادىلەيدىغان دەلىل ئىرادە قىلىنىدۇ، مەنا بىلەن مەقسەت ئاشكارا بولغاندا، لەۋزە ئېتىبارغا ئېلىنمايدۇ، چۈنكى ئۇ ۋاستىدۇر، ۋاستىنىڭ غايىسى ئەمەلىيلەشتى، ئۇنىڭغا غايىنىڭ ھۆكۈملىرى بېرىلىدۇ". ["زادىل مىئاد، پى ھەدىي خەيرىل ئىباد" 5-توم 110-بەت].

سەئۇدى ئەرەبىستان ئىلمى تەتقىقات، دىنى تەشۋىقات پەتۋا كومىتېتى ئالىملىرى مۇنداق دەيدۇ: "بىر ئەر بىر ئايال بىلەن ئۇ ئايالنى ئىلگىرىكى ئېرىگە ھاياللاپ بېرىش شەرتى بىلەن ياكى شۇنى مەقسەت قىلىپ ياكى شۇنىڭغا ئىتتىپاق كېلىپ توي قىلغان

بولسا، قىلغان ئەقدىسى باتىل بولۇپ، نىكاھ توغرا بولمايدۇ". ["دائىمى كومىتېت پەتىۋاسى" 18-توم 438-بەت].

ناپىئ مۇنداق دەيدۇ: بىر كىشى ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: ئايالىنى ئۈچ تالاق قىلىۋەتكەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ بىر بۇرادىرى ھېچ قانداق پىلان تۈزمەستىن قىرىندىشىغا ھاللاپ بېرىش مەقسىدىدە توي قىلغان بولسا، ئۇ ئايال بىرىنچى ئېرىگە ھالال بولامدۇ؟ دەپ سورىغاندا، ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ: «ياق، ھالال بولمايدۇ، لېكىن ئۆز رىغبىتى بىلەن توي قىلغان بولسا بولىدۇ، بىز بۇنداق شەكىلدىكى توي قىلىشنى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ دەۋرىدە زىنا دەپ ھېسابلايتتۇق دېدى». [بۇ ئەسەرنى بەيھەقى "سۇنەنۇن كۆبرا"7-توم 208-بەتتە رىۋايەت قىلغان].

شەيخ مۇھەممەد ئىبنى سالىھ ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "ئىككىنچى ئەر ئايالىنىڭ بىرىنچى ئېرىگە ھاللاپ بېرىشنى نىيەت قىلىپ نىكاھ قىلسا، ئۇ ئايال بىرىنچى ئېرىگە ھالال بولمايدۇ، ئۇ نىكاھ باتىلدۇر. بۇنىڭ دەلىلى: بۇ كىشى ھاللاپ بېرىشنى نىيەت قىلدى، شۇنىڭ بىلەن لەنەتنىڭ ئېچىگە كېرىدۇ. بۇ توغرىدا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ھەقىقەتەن ئەمەللەر نىيەتكە ئاساسەن بولىدۇ، ھەر بىر كىشى ئۈچۈن نىيەت قىلغىنى بولىدۇ». ["شەرىل مۇمتىئ ئەلا زادىل مۇستەقنىئ" 12-توم 176-177-بەت].

شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھ يۇقىرىدا بايان قىلىنغان شەكىللەرنىڭ ھەممىسىنى بىرلەشتۈرۈپ، ھاللاپ بېرىش نىكاسىنىڭ ھەممىسىنى "ھارام نىكاھنىڭ قاتارىدىن قىلدى".

شەيخ يەنە مۇنداق دەيدۇ: "ھاللاپ بېرىش نىكاسى ھارام، باتىل بولۇپ، ھالال بولاپ قالمايدۇ، (يەنى بۇنىڭ بىلەن ھالال بولمايدۇ). بۇنىڭ شەكىللىرى: ئەر ئايالىنى ئۈچ تالاق قىلىۋەتكەندە، ئۇ ئايال باشقا بىر ئەر بىلەن توي قىلىپ ئاجىراشمىغۇچە ئۇ ئېرىگە ھالال بولمايدۇ، بۇنى ئاللاھ تائالا قۇرئان كەرىمدە بايان قىلغان. بۇ توغرىدا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىنمۇ ھەدىسلەر بايان قىلىندى، ئۈممەت ئالىملىرى بۇنىڭغا بىرلىككە كەلدى، بىر كىشى ئۈچ تالاق قىلىنغان ئايالىنى تالاق قىلغان ئېرىگە ھالال قىلىپ بېرىمەن دەپ توي قىلغان بولسا، بۇ نىكاھ ھارام، باتىل-بىكار بولىدۇ، گەرچە ئۇ كىشى توي قىلىپ بولغاندىن كېيىن ئايرىلماي ئۆي تۇتۇشنى مەقسەت قىلسۇن ياكى ئايرىلىشنى مەقسەت قىلمىسۇن، نىكاھ قىلىدىغان ۋاقىتتا بۇنى شەرت قىلسۇن ياكى نىكاھ ئەقدىسى قىلىشتىن ئىلگىرى شەرت قىلسۇن ياكى ئاغزاكى شەرت قىلمىسۇن، ياكى ئۇنىڭغا ئالاقىدار ھېچ قانداق ئىش بولمىسۇن بەلكى ئۇ كىشى بۇ ئايال بىلەن توي قىلىشنى مەقسەت قىلىپ، ئاندىن ئۇ كىشى بۇ ئايالىنىڭمۇ ۋە ۋەللىرىنىڭمۇ ھېچ ئىشتىن خەۋېرى يوق، بۇ ئايالنى ئۈچ تالاق قىلغان ئېرىگە ھالال قىلىپ بېرىشنى ئىرادە قىلغان بولسا، ئۈچ تالاق قىلغان ئېرى بۇنى بىلسۇن ياكى بىلمىسۇن ھەممىسى ئوخشاش ھارام، باتىلدۇر. بۇ ئىشتا ھاللاپ بېرىش ئۈچۈن توي قىلغان كىشى: ئۆز كۆڭلىدە مەن: تالاقنىڭ زىيانلىق ئىكەنلىكى بۇنىڭ ئائىلىنى ۋەيران قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى پەرزەنتلەرنى يېتىم قىلىدىغانلىقىنى شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئايالىنى نىكاھلاپ ئېرىگە ھالال قىلىپ بەرسەم، كۆپ ياخشىلىق قىلغان بولىمەن دەپ ئويلايدۇ.

بەلكى ئۈچ تالاق قىلغان ئەرگە ئايالىنىڭ ھالال بولىشى ئۈچۈن: ئۇ ئايال ھەقىقى توي قىلىشقا رىغبىتى بولغان ئەر بىلەن باشقا

ھىلە-نەيرەڭلەرنى قىلماستىن توي قىلسا، بىر ئۆيگە كىرسە، بىر-بىرىنى تېتسا (يەنى جىنسى مۇناسىۋەتتە بولسا)، مۇشۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كۆڭۈلسىزلىك يۈز بېرىپ ئەر كىشىنىڭ تالاق قىلىش ياكى ئۆلۈپ كېتىشى ياكى نىكاھنى ئەمەلدىن قالدۇرۇۋېتىشى ئارقىلىق ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى بىلەن ئايرىلىپ، ئىددىتى توشقاندىن كېيىن بىرىنچى ئېرى بىلەن يېنىشسا (يەنى قايتىدىن توي قىلسا) دۇرۇس بولىدۇ. مانا بۇ قۇرئان-ھەدىسنىڭ ھۆكمىدۇر. بۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ساھابىلىرىدىن، ئۇلاردىن كېيىنكى ياخشىلىقتا ئۇلارغا ئەگەشكەن بارلىق تابىئىنلاردىن ۋە ئومۇمى شەكىلدە ئىسلام پىقھى ئالىملىرىدىن بايان قىلىنغان دەلىلدۇر.

بۇ شۇنداقلا: ئىمام مالىك ئىبنى ئەنەس، ئۇنىڭ بارلىق يارەنلىرى، ئەۋزائىي، لەيس ئىبنى سەئىد، سۇپيان سەۋرى قاتارلىقلارنىڭ تۇتقان يولىدۇر.

ئىمام ئەھمەد ئىبنى ھەنبەل ۋە ھەدىس تەتقىقاتچى پەقىھ ئالىملىرى، ئىسھاق ئىبنى راھۇۋەي، ئەبۇ ئۇبەيدە قاسىم ئىبنى سەللام، سۇلايمان ئىبنى داۋۇد ھاشىمى، ئەبۇ خەيسەمە زۇھەير ئىبنى ھەرپ، ئەبۇ بەكىر ئىبنى ئەبۇ شەيبە، ئەبۇ ئىسھاق جەۋزىجانى ۋە باشقا ئالىملارنىڭ مەزھىبىدۇر". ["ھالاللاپ بېرىش نىكاسىنى باتىللىقنىڭ دەلىلى" 6-8-بەتلەر].

يەنە بۇ نىكاھنىڭ ھاراملىقى توغرىسىدا دىنى ئىمام، يېتەكچىلەرنىڭ نۇرغۇن سۆزلىرىنى بايان قىلدى.

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.